

Kik mennek boldogan nyaralni?

Dr. Navracsics Tibor

Mindenekelőtt a tagállamok és a tagállami érdekeket képviselő uniós intézmények vezetői. Rövid helyzetkép a nagy nyári szabadság előtti európai belpolitikáról.

Augusztus hagyományosan a vakáció hónapja Nyugat-Európában. Nemcsak az üzleti életben, de a közszférában is hagyományosan ilyenkor adják ki az éves szabadságokat. A pihenésre utazó emberek több kilométeres dugókat okoznak a francia és német autópályákon, megtelik az olasz és a spanyol tengerpart, eltűnnek a hírek az újságokból: eddig ilyenek ismertük a nyár utolsó hónapját.

Az uniós intézmények is hagyományosan ilyenkor tartják nyári pihenőjüket. Az Európai Parlamentben nincsenek plenáris ülések, a Tanács sem ülészik, és a Bizottság sem tart kollégiumüléseket. Ez utóbbiban ugyan hetenkénti váltásban egy-egy biztos ügyeletet tart, ám az eddig megszokottak szerint nem nagyon történik semmi különös.

Nem tudjuk most még, hogy a koronavírus-járvány, vagy bármi más másképpen alakítja-e az augusztust idén. Mindenesetre ez az elcsendesülő időszak jó alkalom arra, hogy összegezzük, ki készülődhet örömmel, és ki bánatosabban a nagy nyári szabadságra.

Az Európai Parlament képviselői és tisztségviselői lehetnek azok, akiknek a legtöbb öröm vegyül a vakációra készülődés örömebe. Az intézménynek kifejezetten nem volt jó féléve. Gyakorlatilag nem mozdult előre az általuk kezdeményezett, Magyarország ellen folytatott hetes cikk szerinti eljárás, sőt, egyre több jel utal arra, hogy sem a Tanács, sem pedig a Bizottság nem nagyon tud mit kezdeni az Európai Parlament által felhozott politikai vádakkal.

Hasonlóképpen csalódást okozott az európai parlamenti képviselők számára, hogy az intézmény gyakorlatilag [kimaradt](#) a koronavírus-járvány uniós szintű kezeléséből. Késői reakciói, [vitatott](#) intézményi megoldásai és a hatékonyság hiánya súlyosan károsította presztízsét, aminek következtében ma az Európai Parlament határozottan leértékelődött a döntéshozók szemében, mint ezt az Európai Tanács ülésén meghozott döntések is tükrözik.

Az igazi tekintélyvesztést azonban az jelentené a Parlament számára, ha nemcsak a koronavírus-járvány kezelésében, de az utána következő gazdasági újjáépítésben sem tudja kivenni a részét. Éppen ezért számára kulcsfontosságú, hogy a többéves pénzügyi keretterv parlamenti tárgyalása során előnyös tárgyalási pozíciót biztosítson a tagállamokkal szemben. Az előre [bejelentett](#) vétó lehetősége már tulajdonképpen ennek az igénynek a jegyében született. Ugyanakkor nem változtat már azon a tényen, hogy a gazdasági újjáépítési csomagra a képviselők érdemi hatást már nem tudnak gyakorolni.

Kevesebb bánat és több öröm jut az Európai Bizottság osztályrészéül. Az Ursula von der Leyen által vezetett testület nehezen kezdte az évet. Az első száz nap nem volt [sikertörténetnek](#) tekinthető, ráadásul a tervezett pozitív kommunikációs kampányt [elsodorta](#) az Európai Unióban ekkor berobbant koronavírus-járvány. A járvány első heteiben is nehezen találta meg a szerepét a testület. Működési nehézségeiből és a helyzet összetettségéből adódóan nem tudott a védekezés élére állni, átengedve a kezdeményezést a tagállamoknak és a Tanácsnak.

Az első időszak nehézségei után azonban egyre inkább magára talált a Bizottság és felfedezte azt a szerepet, amelyet jól el tud látni. A tagállamok közötti összekötő, illetve a gazdasági újjáépítést segítő kezdeményezései végül többnyire támogató fogadtatásra találtak a tagállami politikusok részéről – legyen szó akár az [uniós egészségügyi politikáról](#), akár a többéves pénzügyi keretterv [új változatáról](#) -, így a Bizottság lassan behozta lemaradását a válság kezelésében. Igaz ugyan, hogy javaslatainak érvényesülésével nem lehet maradéktalanul elégedett az Európai Tanács ülése után, összességében a Bizottság javuló teljesítményt nyújt a válság kezelése során.

A legtöbb öröm és legkevesebb üröm a tagállamok politikusainak és az Európai Tanács tisztségviselőjének poggyászába kerül. Charles Michel nemcsak a júliusi Európai Tanács ülés kompetens tárgyalója és közvetítője volt, de az uniós politikusok közül egész félévben ő nyújtotta a legsikeresebb teljesítményt. Első perctől kezdve jelen volt a koronavírus-járvány kezelését segítő egyeztetésekben. Mozgásban tartotta – még a távotartás időszaka alatt is – az Európai Tanácsot, és segítette, hogy folyamatos maradjon az információáramlás a tagállamok között.

Itt kell megemlíteni az Európai Unió Tanácsának soros elnöki tisztét betöltő [Horvátországot](#) is, amely annak ellenére, hogy legfiatalabb tagállamként és először látott el ilyen feladatot, kiváló munkát végzett. A július elsején az elnökségi feladatokat tőle átvevő [Németország](#), az első hetek tanúsága alapján, ugyancsak remekül teljesít.

Többnyire [boldogan](#) készülődhetnek a szabadságukra a tagállami politikusok is. A déli országok vezetői azért, mert végül kaptak anyagi segítséget a gazdasági újjáépítéshez, még ha nem is annyit, mint amennyit legvérmesebb álmaikban reméltek. A takarékos négyek azért, mert végül tudtak megtakarítani pénzt a tárgyalások során, még ha nem is annyit, amennyit legvérmesebb álmaikban reméltek. Meg tudták ugyanakkor őrizni a visszatérítés rendszerét és némileg jobban jártak egyéb pénzügyi területeken is. A közép-európaiak pedig azért, mert a jogállamisági feltételrendszer megfogalmazásának módosításával el tudták háritani a pénzek folyósításának politikai feltételekhez kötésének veszélyét.

Ez a félév egyértelműen a tagállamok, a nemzeti érdekek és a kormányközi Európa féléve volt. Ugyanakkor jól megmutatta azt is, hogyan képes az uniós intézményrendszer a sokszínű, szétágazó, gyakran egymással szemben futó nemzeti érdekeket európai érdekké gyúrni. A második félév a döntéshozatal mellett már a végrehajtás féléve is kell, hogy legyen. Igazi vizsga az uniós együttműködés számára.

2020.07.28.

